

Povečanje mornarice previdnih Japoncev.

Japonska vlada je naročila na Angleškem zopet dva velika "dreadnoughta" in več tovornih ladij.

STRIC SAM V STRAHU.

Vojni oddelek Zedinjenih držav bo enako sledil Japonski s povečanjem svoje mornarice.

Washington, D. C., 26. maja. Vseled znane californijske zemljake predloge postaja položaj med Japonsko in Zedinjenimi državami vedno bolj in bolj zamotan. Šele pred nekaj dnevi se je namreč izvedelo od verodostojne strani, da je naročila japonska vlada na Angleškem dva nova velika "dreadnoughta" in več manjših tovornih ladij, ki naj bi služile izključno le za obrambo na pacifiškem vodstvu proti Američanom. Ti "dreadnoughti" bodo opremljeni z najboljšimi modernimi ali jakimi topovi, kojih ne premore nikak druga država na svetu.

Vsled tega so jeli prizadeti višji vojaški krogi to dejstvo resno premišljevati. Vojni tajnik je danes brzojavno odpoklicel ameriško križarko "Montano" in "Tennessee", ki se nahajata v egejskem morju na Turškem.

Državni tajnik Bryan se je mudil zadnje dni že večkrat v uradu japonskega poslanstva, da bi zvedel o podrobnostih japonskih načrtov, a zastopnik Japonske, baron Chinda mu ni o tej zadevi ničesar poročal in drži celo stvar strogo tajno.

Vojni oddelek Zedinjenih držav bode vsled tega priporočal kongresu in senatski zbornici da bi tudi naša vlada nemudoma zgradila dva moderna "dreadnoughta" za obrambo pacifiškega obrežja. Vladini krogi so trdno prepričani, da ne bodo zaostale Zedinjene države za Japonsko, kajti na napad zvitih Japoncev je treba biti vedno pripravljeno.

Stanje papeža Pija X.

Rim, Italija, 26. maja. — Po dolgotrajni bolezni se je danes sv. Oče v prvi peljal na sprehod po vatikanskem vrtu. Vsi služabniki so ga navdušeno pozdravljali.

Zopet v zaporu.

London, Anglija, 26. maja. — Voditeljica tukajšnjih sufragetk, Emeline Pankhurst, so danes zopet aretirali. Kakor je znano, je je obsojena v triletno ječo, toda kazni najbrže ne bo presedela, ker noče v zaporu ničesar jesti.

Japonska cesarica zbolela.

Tokio, Japonsko, 26. maja. — Zdravstveno stanje cesarja se je nekoliko izboljšalo, nasprotno je pa težko obolela njegova žena.

Krasni in brzi parniki
(Avstro-Amerikaner proge)

MARTHA WASHINGTON
odpluje v soboto dne 14. junija

Kaiser Franz Josef I.
odpluje v soboto dne 21. junija
vožnja do Trsta samo 13 dni.

do Trsta ali Reke - - \$37.00
Cena vozniških listov: do Ljubljane - - \$38.18
do Zagreba - - - - \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane vojaški samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno družinam priporočamo.

Vojaške listke je dobiti pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Gibson je vrgel svojo žrtev iz čolna.

V obnovljenem procesu bodo sodniki najbrže dognali čisto resnico.

IZPOVEDBE PRIČ.

Zagovorništvu zatrjuje, da so vse izpovedbe neresnične. Nikdar v Ameriki.

Newburg, N. Y., 26. maja. — John Minturn iz Greenwood Lake, edini človek, ki pravi da je videl, kako smrt je storila Roza Menschik-Szabo, je danes drugače izpovedal kot prvič.

Rekel je, da se mu sedaj dozdeva, da je odvetnik Gibson prijel Szabo za vrat in jo vrgel iz čolna, nato je pa sam skočil v vodo, plaval nekaj časa in čoln obrnil. Pri prvem zaslišanju se je Minturn izjavil, da je bil tako daleč od čolna, da se razločevati ni mogel, če so bili možiki ali ženske v njem.

Margareta E. Stern iz New Yorka je izpovedala, da je 20. junija, toraj štiri dni po onem usodnem dnevu, kupila pri Gibsonu nekaj obleke od Menschikove in Gibson ji je rekel, da se je ona odpeljala v Chicago, kjer se namerava poročiti.

Donald Lyon je rekel, da je nekaj prišel v njegovo pisarno Gibson s postaršo žensko, katero je predstavil za mater Roze Szabo. Ženska je podpisala neko listino rekoč, da se popolnoma strinja s oporo pokojnice.

Franc Menschik, brat Roze, je izpovedal, da ni bila njegova mati nikdar v Ameriki.

Zaslišali so še več drugih prič, ki si pa zelo nasprotujejo v svojih izjavah. Zagovorništvu hoče prepričati sodnike in poroto, da priče niso verodostojne.

Resni nemiri.

Madrid, Španija, 26. maja. — V rudarskem okraju Rio Tinto, kjer stavekajo vsi rudarji, so se začeli bati resnih nemirov. Strajkarji obkrožajo družbena poslopja s kamenjem, uradnikom prete s smrtjo. Vlada je bila prisiljena poslati na lice mesta en batalion infanterije in oddelek konjenice.

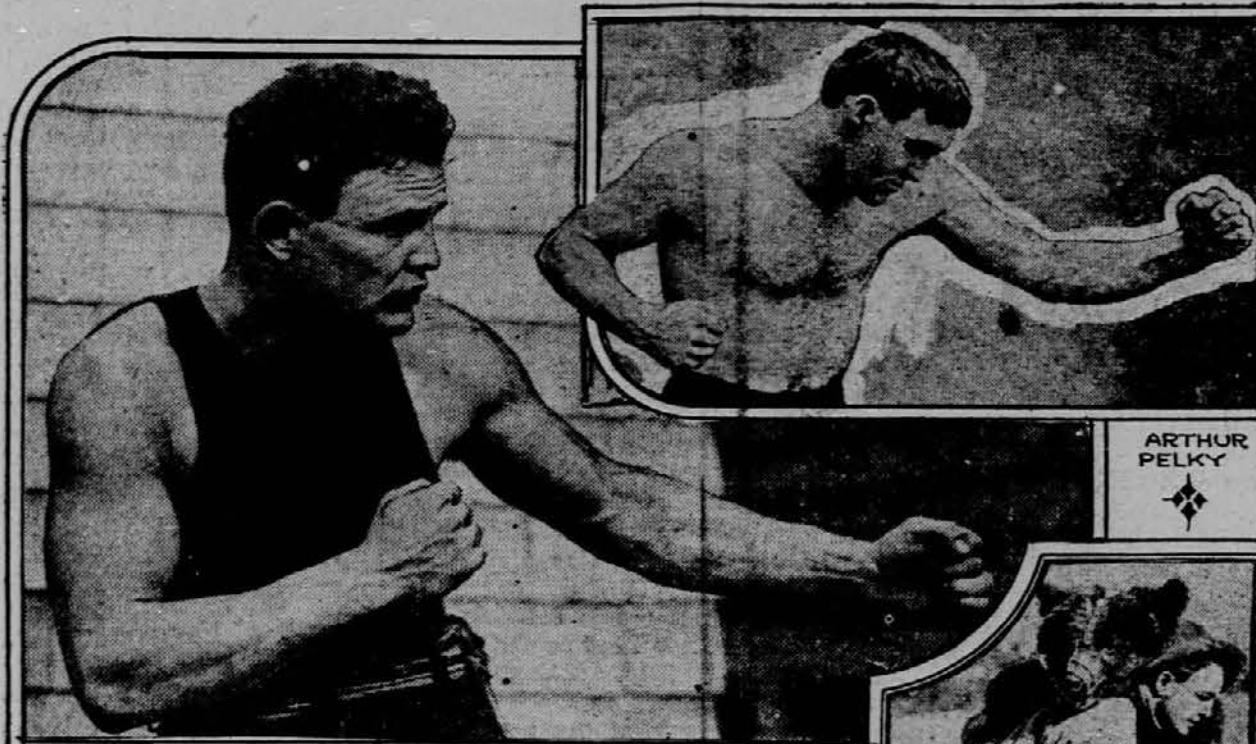
Požigalec iz ljubezni.

Včeraj so prijeli 21. letnega Abrahama Goldenca, ki je stopil iz neke gorčice trgovine v Brooklyn. Nato je priznal načelniku požarne brambe, da je trgovino sam zažgal, ker bi rad dobil za varovalnino, samo da bi se mogel poročiti.

Dosmrtna ječa.

Berolin, Nemčija, 26. maja. — Vlada je predložila zbornici predloga, katera zahteva, da se nora-jo vse one osebe, ki izdajo kako vojaško skrivnost drugim državam kaznovati s dosmrtno ječo. Predloga bo najbrže sprejeta.

ŽRTEV ROKOBORBE.

Zadnjo soboto se je vršila v mestu Calgary, Alberta, Kanada, znamenita rokoborba med prvako rokoborbo Luther McCarty in Arthur Pelkyem. Pri prvem spopadu je pa sunil Pelky svojega nasprotnika s tako silo v prsa, da je McCarty v nekaj minutah umrl. Pelky se bo moral sedaj zagovarjati pred sodiščem vsled umora. Slika nam kaže zgoraj levo žrtev, na desno je McCartijev nasprotnik, zdolej vidite Tommy Burnsa, učitelja rokoborbe, na desni strani pa McCartija, ki se bori z medvedom. McCarty je živel na zapadu ter je bil prvak "heavyweight" rokoborec.

Rooseveltova žeja.

Ekspredsednik Roosevelt zahteva od svojega obrekovalca Newetta \$10.000 odškodnine.

Marquette, Mich., 26. maja. — Danes se je začela tukaj obravnavati proti George A. Newettu, uredniku "Iron Ore", ker je pisal v svojem listu, da se ima Roosevelt navdovo večkrat precej napiti in ob takih prilikah proklanjati, kot da bi bil obseden. Roosevelt ga je seveda tožil takoj za razžaljenje časti in zahteva od njega \$10.000 odškodnine. Proces je že sedaj v začetku vzbudil občo pozornost. Zagovorništvu urednika ima nešteto prič, ki bodo lahko pod prisogo potrdile, da je Roosevelt stopil na govorniško tribuno večkrat popolnoma pijan. Razentega upajo zagovorniki dokazati, da tednik, ki ga izdaja Newett ne more Rooseveltu toliko škodovati, ker izhaja komaj v 2000 izvodih.

Urednik Newett je visok, suh in na videz zelo inteligenten človek in je čisto prepričan, da ga bo porota spoznala nedolžnim.

Predrznost.

V neko chicagško banko je prišel že prileten mož in se začel pogovarjati s blaginikom. Med pogovorom je potegnil izpod suknje kos žice in jo zasadil skozi mrežo v kup bankovcev, ki so ležali pred blaginikom. Pobegnil je hotel s \$500, kateri so se bili nasadili na žico, pa so ga pravočasno aretirali.

Dr. Friedmann.

Včeraj se je vršila v mestni hiši posebna seja newyorškega zdravstvenega odelka, kjer se je prepevala vzbujanje dr. Friedmannovega seruma v New Yorku in sicer za toliko časa, dokler ne bodo vladni večaki izrekli svojo sodbo o učinkih te iznajdbe.

Konja zastupil.

Moris Horowitz je stal včeraj pred sodiščem, ker je iz masčevanja zastupil svojemu gospodarju dva konja v vrednosti \$700. Med krmo jima je namešal arzenika. Sodnike ga je postavilo pod \$2000 varščine.

Antimilitaristi.

Francoska vlada si prizadeva, da bi zatrla antimilitaristično gonjo. Novi davki.

Pariz, Francija, 26. maja. — Francoska vlada bo morala seči po najskrajnejših sredstvih, če bo hotela zatreti antimilitaristično kampanjo, ki se na vse mogoče načine prizadeva, da bi se ne uvedla triletna vojaška služba v francoski armadi. Policija je zastražila vse "Splošne delavske zveze" in poslopja tako zvanih "delavskih borz".

Vse dokumente, ki so jih našli, so konfiscirali. Oblasti bodo najbrže postopale z voditelji demonstracij kot z veleizdajalci. V zaplenjenih listinah je baje mnogo obtežilnega materiala.

Finančni minister Charles Dumont je izdelal proračun za prihodnje leto, iz katerega je jasno, da ima vlada velik primanjkljaj, katerega bodo skušali pokriti z upeljavo novih davkov. Obdali so bodo vsi tujezemski vrednostni papiri za dva odstotka, nadalje bo prišlo na vsak meter kinematografskega filma 2 centa davka. Davek se bo zvišal tudi na opojne pijače in električne svetilke.

Stavka brivcev.

Konferenca med gospodarji in zastopniki pomočnikov, ki se vrše v Union Hill-u in Guttenbergu, nimajo velikih uspehov. Gospodarji so voljni dovoliti skrajšanje delavnega časa nikakor pa ne višjih plač.

Občutna kazen.

Sodnik Appleton je obsodil šoferja George Mascotta na \$40 globe, ker je vozil po Broadway-u s hitrostjo štirideset milj na uro.

Mater okradel.

Mary Moller je včeraj naznala svojega 20 letnega sina Henry-a, ker ji je ukradel \$575 in neznanomak pobegnil.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DR. NAROČITE SE NANJ.

Grozna nesreča.

Dvajset gledalcev je težko ranjenih. Zagoneten samomor polkovnika na Dunaju.

Dunaj, Avstrija, 26. maja. — Po XVII. okraju se je premikal nek spreved, katerega je gledalo na stotine gledalcev. Naenkrat se je pokvarilo nekaj pri poulični železnici, voz je zletel nazaj v gručo ljudi in prigodila bi se bila še lahko veliko večja nesreča, če bi se sprevodniku ne posrečilo takoj voza vstaviti. Kot se čuje, je dvajset oseb deloma težko, deloma lahko ranjenih. Ranjence so peljali z ambulančnim vozom v bolnišnico.

Tukaj se je ustrelil polkovnik Alfred Redl, ki je bil pridržen generalnemu štabu. Našli so ga v hotelu mrtvega z revolverjem v roki. Nikdo ne ve, iz kakšnega vzroka je šel v smrt. Polkovnik Redl je bil pridržen osme- mu koru.

Dekleta na javni dražbi.

London, Anglija, 27. maja. — List "Kubanski Kraj" poroča, da se je prodalo minuli teden na javni dražbi v malem kavčaskem selu Karanogaj osem domačih deklic v starosti od 15 let do 18 let. Za najlepšo deklico Orsalijo Ajaliev je dobilo 21 funtov šterlingov ali \$105. Med Tartari in Kalmuiki na kavčaskih starih vladah namreč že dolgo časa običaj, da prodajajo ravne družine svoje nadštevne hčere na javni dražbi.

Iz obupa v smrt.

Lille, Francosko, 26. maja. — Na tukajšnji univerzi se je ustrelil dijak Cuvilier, ker je pri skušnjah padel. Dekan medicinske fakultete je prebral imena vseh o- nih, ki so izdelali, in ker Cuvilier-jevega ni bilo med njimi, je potegnil nesrečnej iz žepa revolver in si pognal v navzočnosti več sto vojakov kroglo v glavo.

"Imperator."

Berolin, Nemčija, 26. maja. — Velika poskušna vožnja, katero je nastopil novi parnik Hamburg-Amerika erte se je čisto posrečila. Velikanski stroji so funkcionirali v popolno zadovoljnost. Vo- zil je s hitrostjo 23 morskih milj.

Čuden slučaj blaznosti. Mlada tatica na delu.

Iz ljubezni do otrok postala blazna. Zdravili so jo že, pa ni nič pomagalo.

ZADNJI "NASTOP."

Ukradla je že več otrok in postopala z njimi, kot da bi bila njihova mati.

Ana Bojarsky, 18 let stara deklica, stanujoča v št. 711. Wyona Str., Brooklyn, je postala iz prevelike ljubezni do otrok blazna in tatica posebne vrste. Družina Lieberwitz je v velikih skrbih, ker ji je Ana, ki je bila pri njej uslužbena, odpeljala štirilet- no Friedo.

Pred dobrim letom se je pri tej deklici v prvi pokazala omenjena blaznost. Ukradla je enajst- letno deklico družini Fleisichman- novi in jo štiri dni vodila okoli. Ko jo je slednji policija prišla, se je začela vstavljati rekoč, da je to njena hčerka in da ji je nima nikdo pravice vzeti. Peljali so jo v bolnišnico, odkoder so jo po preteku treh mesecev spustili, češ, da je zdrava. Kmalu potem je ukradla dveletnega otroka in se sprehajala z njim v največjem dežju naokoli. Tudi v tem slučaju jo je dobila policija.

Pred kratkim je vstopila v službo Lieberwitzove družine, kjer se je čisto pametno obnašala do ne- delje popoldan. Ker je bil lep dan je šla s štiriletno Friedo na izprehod, toda domov se ni vrnila. Lieberwitzovi so naznanili celo stvar takoj policiji, pa dosedaj je bilo vse poizvedovanje po nji zastoj.

Nemiri v španskem delu Ma- ročka.

Madrid, Španija, 26. maja. — Sem so prišla poročila, da se je prebivalstvo v Tetuanu, Marok- ko, uprlo. Proti pristanišču so že odplule tri španske križarke.

Truplo kapitana Scotta.

London, Anglija, 26. maja. — V današnji seji angleške zemlje- pisne družbe, se je izjavil lord Curzon, da se ne bo pripeljalo truplo kapitana Scotta, ki je umrl v bližini južnega tečaja, v Lon- don. Ženi raziskovalca bo podelila družba zlato kolajno.

Gompers oboel.

Atlantic City, N. J., 26. maja. — Predsednik delavske zveze A. F. of L. Samuel Gompers je dospel vsled priporočila zdravnikov semkaj, kjer se zdravi v nekem obmorskem sanatoriju.

Vezuv se je pomiril.

Rim, Italija, 26. maja. — Profesor Malladra, ravnatelj obser- vatorija se je uradno izrazil, da se je Vezuv popolnoma pomiril in da se ni potreba bati nobene ne- varnosti.

Nevarne kobilice.

Amarillo, Tex., 26. maja. — Po severozidnih delih New Meks- ike in zapadnem Texasu se po- javile požarne kobilice v ogrom- nih množinah. Med mestom Eli- do in Texline v New Mexico so pokrile kobilice nad 90 štirj. milj ozemlja ter pokončale vse travni- ke, vrte in druge nasade.

Stavka tkalcev.

Taunton, Mass., 26. maja. — Danes je tukaj zastavkalo 600 tkalcev tovarne Corr Manufacturing Co. Pred kratkim so za- htevali, da naj jim družba zviša plače, kar so tudi dobili, toda pod pogojem, da morajo izdelati go- tovo število več kosov na dan.

Vojna na Balkanu je neizogibna.

Mirovna konferenca v Londonu. Rusija bo odločevala, Grki so izgubili 56 mož in 5 častnikov.

BOLGARSKA PROTESTIRA.

Uradnim londonskim krogom ni znano, da bi se Turčija odpoveda- la Cipru, Bagdadska železnica.

London, Anglija, 26. maja. — Kot se čuje, je dr. Danew, bol- garski pooblaščenec na mirovni konferenci v Londonu, ostro ob- sojal stališče, ki sta ga zavzeli v zadnjem času Srbija in Grška. Vlada ne trpi, da bi si drugi la- stili ono ozemlje, katerega so za- vzeli bolgarski vojakovi s tolikimi žrtvami.

Atene, Grško, 26. maja. — V bližini Soluna se še vedno vrše spopadi med grškimi in bolgar- skimi oddelki. Uradno poročilo naznanja, da je 5 častnikov in 56 mož mrtvih, troje častnikov in 134 mož je pa ranjenih. Prihod kralja Konstantina je zelo vplival na obe stranki. Grška je predla- gala, da naj se nevtralna zona razširi, toda Bolgarska ni zado- voljna.

Sofija, Bolgarsko, 26. maja. — Poluradni "Mir" poroča, da za- hteva Srbija, da bi se nekoliko točk zvezne pogodbe črtalo. "Ru- sija", piše naprej "bode imela v celi stvari odločilno besedo in bo storila vse, kar je v njeni moči."

Berolin, Nemčija, 26. maja. — Iz Carigrada poročajo, da bode viscont Milner, prejšnji general- ni komisar v južni Afriki postal glavni nadzornik in zvedel na- meravane turške reforme. Mil- ner je baje že podpisal pogodbo.

London, Anglija, 26. maja. — V tukajšnjih diplomatskih kro- gih ni nič znano, da bi se Turčij- iz odpovedala otoku Cipru.

Pariz, Francija, 26. maja. — Francoski zunanji minister Pi- chon, se je danes izjavil, da bo Francija vstrajala pri svojih za- htevah glede bagdadske železni- ce.

Zasluzeno plačilo.

V zvezi z obsodbo znane new- yorške policijske grafičarske č- tvorice Sweeney, Murtha, Thomp- son in Hussey je bil obsojen v večletno ječo tudi policist Tho- mas F. Robinson, ki je razkrin- kal svoje tovariše. Robinsona so prepeljali včeraj v Sing Sing, kjer se bo moral pokoriti vsled pod- kupovanja ne manj kot 6 let in ne več kot 10 let.

Denarje v staro domovino

pošljamo:		K.		K.	
5....	1.10	130....	26.60	5....	1.10
10....	2.15	140....	28.65	10....	2.15
15....	3.15	150....	30.70	15....	3.15
20....	4.20	160....	32.75	20....	4.20
25....	5.20	170....	34.80	25....	5.20
30....	6.25	180....	36.85	30....	6.25
35....	7.25	190....	38.90	35....	7.25
40....	8.30	200....	40.90	40....	8.30
45....	9.30	250....	51.15	45....	9.30
50....	10.30	300....	61.35	50....	10.30
55....	11.35	350....	71.60	55....	11.35
60....	12.35	400....	81.80	60....	12.35
65....	13.40	450....	92.00	65....	13.40
70....	14.40	500....	102.25	70....	14.40
75....	15.45	600....	122.70	75....	15.45
80....	16.45	700....	143.15	80....	16.45
85....	17.45	800....	163.60	85....	17.45
90....	18.45	900....	184.00	90....	18.45
100....	20.45	1000....	204.50	100....	20.45
110....	22.50	2000....	407.00	110....	22.50
120....	24.55	5000....	1017.00	120....	24.55

Poštarna je všteta pri teh svo- tah. Doma se nakazane svote iz- plačujejo popolnoma, brez vinarje- odbita.

Naše denarje pošljamo razpo- šilja na zadnje pošte s k. pošto hranilnični urad na Dunaju v naj- krajšem času.

Denarje nam poslati je najpri- ljubejše do \$50.00 v gotovini v pri- poročenski ali registrirani pla- mu, večje zneske pa po Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Na cesti.

—o—

Ksaver Meško.

Razven dveh mož, idočih po časi, v pogovoru po cesti med travniki in njivami, ni še nikogar po cesti.

Poleti je, zgodaj v jutru, ko ravno odhaja noč, in se poznajo še na cesti vlažni njeni sledovi, in se še bleste po travnikih in njivah diamanti, ki so ji popadali s temnega plašča, ko se je zdrznila od strahu ob pogledu na mlado jutro, prihajajoče lepo in svetlo iz daljne daljave. Sonce se še ni prikazalo izza gričev, a nebo nad griči je rdeče in rdi bolj in bolj, kakor bi gorel v dolini za skrajnimi holmi velik kravavoreč kres, ki meče odsev visoko gor na nebo. Vzduh je hladen, a prijeten, nasičen z vonjem pokošenega sena.

S hriba ob cesti, zasajenega od polovice navzgor z vinogradi, zre v dolino cerkevica, bela, z vitkim stolpom, čigar vrh že zari v solnce, ki se ga še ne vidi iz doline. Nekaj tolažilnega, vselega je v belem, ličnem svetilu, ki ga je postavil narod nalašč v hrib, da mu dviga k sebi duše v trpljenju in v težavah, da kaže njegovim mislim, njegovemu hrepenenju pot navzgor, v višave, kamor se obrača vedno upanje tega ljudstva, ki mu je naklonila usoda malo dobrega v zemeljskem življenju.

A moža na cesti se zdaj ne ozirata tja gor, dasi se jima vidi že od daleč, da usoda ni podarila in naklonila tudi njima preveč veselja in sreče. Obledela sta oboja slabo. Obledela starejšega, ki je prekorajil pač že šestdeseto leto, ni bila gotovo nikdar lepa, spremljevalec, mlad mož kakih trideset let, je opravljen gospodski, a vsa obleka je že ogolodana, obrabljen in za nemarjena.

"Zebe te, Ivan?" — govori starec z visokim, jasnim glasom in se ozira s polnim, živim pogledom na spremljevalca, ki tišči roke v žep in se zdaj zdaj strese od mraza. — "Ni prav, Ivan, da prenočiš v senu, na travnikih."

Bledi, upadli obraz Ivanov ostane mrzel in čemeran. Oči mu zro skozi škopalnik leno in brez zanimanja po cesti, proti vasi, katere prve hiše se že vidijo doli v dolini.

"Ni se mi ljubilo iti v vas in sem legel v seno. Me ne oblaža vsaj nikak pes, in nihče se ne zadržuje ob mene."

Govori brez ognja, brez zanimanja, z zlovoljnim glasom.

Suho lice starčkovo je vse nemirno, a glas je blažji in mehkejši, da ne bi zadelo prehudo očitjanje.

"Pil si preveč, Ivan; vem, ne taj."

"Nič ne tajim."

"In v pijanosti si spal spet na travniku. In glej, tako ne delaš prav. Prehladiš se o priliki, in po tebi je."

Ivan skomizgne komaj vidno z ramami, a ne pogleda tovariša.

"Ne bode škode, stric Toma."

"Kako reče: ne bo škode! Kakor bi pljunil."

"Se pljuniti ni vredno na življenje — na tako življenje."

Starec maje nevoljen z majhno glavo.

"A šel bi v vas. Prenosišče dobiš povsodi pri naših ljudeh. Ni so pagani. Glej, meni ni bilo treba spati še nikoli ob cesti."

"Vi delate. Torej vam morajo dati vsaj prenočišče, drugega vam tako ne dajo mnogo."

Starec se dela, kakor ne bi slišal pikrih zadnjih besed.

"Pa bi delal še ti, Ivan."

"Ne znam."

"Seve, gospod si, kakor pravimo. Študiral si. A kaj ti koristi zdaj vse to!"

"In kaj koristi vam delo, stric?"

Starec se razgreva, govori glasno in naglo.

"Delam, da živim počeno."

"Pošteno, a včasih prav slabo."

Starec se strese, kakor bi ga polil spremljevalec z mrzlo vodo.

"Eh kaj! Krivo tega je, ker je premalo zemlje na svetu."

Tovariš ga pogleda prvokrat po strani, vidno začuden.

"Premalo zemlje? — Jaz menim: premalo denarja!"

"Ne, Ivan! — Če bi bilo več denarja, bi bilo še slabše. A zemlje je v resnici premalo. Glej, ko bi je bilo več, bi je imel kos tudi jaz. Človek brez zemlje in

brez hiše je ničla na svetu. Tako stojiš v svetu kakor bi stal v cerkvi brez suknje in bos se na vrh. Premalo je... Na, glej, je bilo sedmero deč. A zemlje — kaj, naj ti naštajem: njivica za kočjo, pod kočjo vinograd, pod vinogradom druga njivica, ob vinogradu kos lesa, majhen, da ni dal drv niti za vso zimo, in smo jih dobivali doli od kmetov, seveda smo jih morali odšteti... Sedem otrok in ta ped zemlje!... Glej, to je nesreča! — Dobil je domaćijo najstarejši, vsi drugi smo šli od hiše. Dva brata sta se oženila na hišo in na zemljo. Stariša sta pametno in srečno sta imela: na svojem sta. Ena sestra je postala tudi gospodinja, ne sicer kmetica, a vsaj kmetarica. Tako imajo štirje zemljo in hišo, a trije smo brez vsega... Da bi imel človek vsaj kos vinograda in klet ob njem! A kaj, ni, pa ni — "remalo je zemlje."

Mladi sopopotnik posluša starca le namerno, napol se vdaja lastnim mislim.

"Morda res, stric Tomaž?" — govori zamišljeno. — "Ko bi bilo več zemlje, bi bil nemara tudi jaz dandane posestnik in ugleden, spoštovan mož... A zdaj sem izprijen študent in pisar v pokoj."

Jasno čuti starec: bridkost, jeza in žalost zvane iz zadnjih besed tovariševih.

"Nisi več pri doktorju v mestu?"

Ivan se nasmeje pridružno in zaničljivo.

"Kaj naj pri doktorju? Stradam? Petindvajset goldinarjev je plačal na mesec."

"Lep denar!"

"Za Vas, stric Tomaž, ki sivate kmetom za dve desetici na dan. A kako naj živim jaz s tem? — Premalo je denarja na svetu, ali pošteno povedano: oni vragovi, ki ga imajo, ga ne dajo."

Starec odmajuje z glavo venomer.

"Ko bi bilo več denarja, bi se delalo še manje, pilo pa več. Preveč se pije pri nas."

"Zato nam je dal Bog vinograde, pravijo naši ljudje. Veste, odkrito povedano, vinograd sem si želel včasih tudi jaz. Ker gostilničarji so vsi goljufi in oderuhi."

In kake šrovine so! Ko mu popije nekaj litrov ničvredne brozge, te vrže še na cesto. To se mi gnusi. Vajen sem lepega in finega vedenja..."

Zvrnava se nekoliko, pogleda jasneje, samozavestneje po cesti.

A ko se ozre v prihodnem hipu na blatne čevlje in oguljeno obleko, povesi glavo in skloni telo.

Starec ga gleda napol spoštljivo napol z obžalovanjem.

"Ne, Ivan, tako jaz ne menim! A pomisli: lastni vinograd! Pomisli, tako pomladi, ko se budi trta, ko se oživlja, greš dol po meji in poslušaj, kako diha in ki pi življenje iz zemlje. Da, sliši ga, kdor hoče, kdor ve poslušati!"

Ali proti jeseni, ko že zori grozd, greš po meji, postojiš, primeš z roko rdečkast grozd, oprezno in nežno, da se ne ope ne najmanj jagoda. Potehtaš ga v roki — pomisli, ni šala, v lastnem vinogradu lasten grozd! Ker glej, greš mimo tujega vinograda, jeseni, ko prepeva črček in se zlati grozdje, in pride ti skušnjava: samo pogledam malo, pokukam mimogrede, ali je polno in ali je sad zdrav. Stopiš na sep, z dolgim, toplim pogledom se ozreš dol po vinogradu. A glej, že stoji viničar za teboj, nemara celo gospodar sam: "Kaj delaš tukaj? Hočeš krasti, ha, vagabund?"

Vidi: samo gledaš, samo čudiš se. A še tega ti ne privoščim, izžene te kakor hudodelnika... Sam veš: ni šala, postopati po tujih vinogradih. Še ustrelje te — bogme, ni šala!

A pomisli: v lastnem vinogradu! Ves dan si lahko v njem, brez skrbi, s sreem, polnim veselja. Sediš na sepu in geldaš dol po bujnjem zelenju ves dan, če te veseli. In veseli te brez dvoma. Ali stopaš po vinogradu, gor in dol, vse križem, počasi, samozavestno saj je tvoj. Pristopiš k slednji trti, popraviš kol, zapieš ga globlje v zemljo, utrgaš par perese nad gozdom, da ga bolje skuha sonce... Pomisli, Ivan."

Ves se je razgrel starec. Suha lica mu rdijo od zabosa in domišljene sreče, oči mu gorijo in se vajo od radosti, kakor bi šel res dol po vinogradu, tako jeseni, ko je grozdje že napeto in sladko kakor usteca mlade devojke in že poka in kliče po nožu, ga odreže, po stiskalnici, ki ga reši preobilnega, prekipajočega soka — in bi stopal od trte do

trte in bi se dotikal oprezno, z ljubečo, božajočo roko grozda za grozdom.

A Ivan zre mrko pred se, brez zanimanja, kakor bi mu pripovedoval spremljevalec o deveti dečeli — ve, da je ne vidi nikoli, čemu se potemtakem ogrevati za njeno lepoto.

"Vse to, kar govorite, stric Tomaž, nima zmisla. Pri meni ima vinograd le toliko cene, kolikor da vina. Zaradi vina bi ga imel, ne, da bi ga hodil le gledat..."

Ker resnično, dobro je, če ima človek lastno klet in svoje vino. Vzameš vrč in ključ in si natočiš, kdaj ti poželi srce, in pijes v miru... A v gostilnah! Zakaj kakor sem rekel: ne maram gostilničarjev, ker so ljudje brez omike in olieke, brez fineše. A jaz sem vajen tega iz mesta... Gnusijo se mi ti debeluhi, ti faloti!"

Razsrdil se je gospod, da so mu zardela bleda lica.

"Gotovo so ga vrgli snoči kje iz gostilne, siromaka!" — je pomisljal stric Tomaž in bilo mu je žal mladega družabnika.

"Prav praviš, Ivan, mogočeno so. A zakaj? Ker se bogatijo. Ko he bi zahajal nihče k njim, bi bili lepo ponižni. To mi lahko veruješ Ivan, kakor bi bilo pisano v sv. pismu... Glej, delali bi naj ljudje več in menj bi naj bili..."

Delati tako na njivi, Ivan — radost! Ne tako v zaduhli sobi kakor jaz! Človek sedi ves dan sključen nad šivanjem, a če povzdigne okno iznad dela in pogleda skozi okno, ah, polje je znanaj, prostrano, zelenče, vse solnčno... Tako na njivi, Ivan! In če je celo lastna njiva. Pomisli, Ivan! Ne čutiš niti utrujenosti, ko delaš na nji. Saj je tvoja!...

In ko zori žito, pšenica! Greš v nedeljo popoldne ob njivi, roke lepo skladno na hrbtu, stopaš brez skrbi, saj si posestnik, na svojem. Pšenica se koplje v solnce, klasje ječi v slasti in kar polka pod pekočimi žarki; potegne vetro, klas udari ob klas, zašumi po vsi njivi, zazvoni... ah, muzika, Ivan, muzika! In to je tvoja njiva!"

Starec trepetajo suhe roke, nosnice se mu širijo in mu drhtijo, prsi se mu dvigajo od navdušenja in zasanjane sreče. Oči mu zro z vročim sijajem tja po njivi, kakor bi bile vse njegove, kar jih doseže pogled.

A Ivan se niti ne ozre na njive, niti ne skomizgne z ramami, kakor ne bi brigala vsa ta lepota, ki navdukuje strica Tomaža, njega prav nič. Brez življenja in brez zanimanja mu zro oči le naprej po cesti: ta je njemu domovina in bogastvo. Mirno gre po nji, raz njo ga vsaj ne more pregnati nihče. Gre po nji, mirno, a tudi brez radosti: ne ve, kam ga vede, ne, kje je cilj, kje konec.

"Ne, stric Tomaž, njiva me mika še menj. Bolj bi si želel vinograd s prijazno belo zidnico in s hladno kletjo pod njo, tako na primer, kakršna je župnikova tu gori na hribu."

S hrepenenjem se ozre pisar v pokoj na hrib, na belo zidnico, krito z rdečo opeko, lesketajočo se v solnce, ki je že priplavalo izza hribov na jutranji strani. Toplo mu zro nekaj hipov sicer mrtve oči — spomnil se je pač popoldnevo, ko je povabil župnika dijake iz okolice in jih gostil v zidnici. Spomnil se je, hrepenenje mu je vstalo v duši in mu je zaplalo gor v oči, hrepenenje, gorka radost in velika žalost obenem.

Starec krojač se ne ozre. Pozna zidnico, a pil ni v nji nikoli, ne vežejo ga na njo nikaki spomini, razen da je zidnica lepa. — A je tuja lastnina!

"Vinograd si si želel? Zakaj pa si šel potamtakem študirat?"

"Kaj: šel! Poslali so me. Saj veste, kako je s tem, pri nas, kako je bilo od nekdanj in bode v vekomaj... Kake nedelje, ko se ga nalezle naš kmet nekoliko v gorici, se spomni hipoma, kako težko je njegovo življenje. Ne more sedeti namre ves teden v kleti, pri vinu in suhih klobasah. Jutri v ponedeljek, bo treba delati, v torek spet, v sredo istotako, tja do sobote večera. A lepše bi bilo, ne trpeti na polju vročine, ampak sedeti ves teden v kleti ob majoliki in čutari. In domisli se hipoma, da bi ne bilo napačno, če bi imeli deca tako življenje. V melanholiji in nezadovoljnosti, ki mu prihaja ob vinu, in ob misli na jutrajšnje delo, se mu porodi sklep, da da sina študirat."

Prihodno nedeljo gre že k župniku in mu razloži ves načrt.

"Pojde, kaj?" — dvomi župnik — "Stane mnogo." A kmetov načrt je gotov, njegova glava je trda.

"Stane vem. A če je izsolal svojega ta, ki je revnejši, in oni, ki je napol berač, zakaj ga ne bi jaz... In ko postane kaj, pomore meni in vsemu sorodstvu."

Ko župnik še dvomi, pa pristavi kmetič s smehljajem, kakor bi govoril o stvari, ki se razume sama od sebe: "In gospod pomagajo tudi nekoliko — uči se itak za 'gospoda'."

Župnik mrmra, da živi sam komaj in mora dajati na vse strani, a obljubi vendar.

Isto se ponavlja pri kaplanu, pri učitelju.

Tako pridejo naši fantje v šolo, tako sem postal tudi jaz študent, napol gospod."

Napol gospod se smehlja zaničljivo in jezno. Starec pokimava z glavo.

"A kako, da nisi prišel popolnoma na gospoda?"

"Saj veste: vino! Pri nas raste, za nas raste. Maščuje se nad nami, ki ga ugonabljam, da ugonobi nas."

"Vem, pil si rad. A pijo tudi drugi, vsi pijo pri nas, a pridejo vendar do cilja."

"Pijo vsi, res, nekateri menj, nekateri več, a vtopijo se vinu le nekateri. Tako je s tem, kakor če jih plava več čez široko reko. Nekateri jo preplavajo igranje, drugi težko, komaj, tretji omaga-ju na sredi in utonajo. S pitjem istotako..."

Starec gleda resno in zamišljeno.

"A sin ugledne hiše — žalostno! Imel si vendar dobre starše."

"Dobre in ne dobre, od kake strani se pač stvar ogleda. Pri nas so vsi starši dobri, kar se tiče morale ali življenja po zapovedih, da bolj razumete. Odgajajo nas skupno in vestno, resnica."

Zato se naši ljudje navadno ne izgubljajo v moralnem blatu, ali da razumete laže: v razuzdanosti. Ne oni, ki ostanejo doma, na domači grudi, ne oni, ki gredo v tu-žino. In če nastopi kdo pot v to blato, veste sami, ga zaničuje vse. Naj se spozabi pri nas dekle, s prsti kaže vse za njo, dvigne se vsa fara, ker ji je naredila sra-

moto... A z vinom je drugače. Pred vinom se naš človek klanja, proti vinu se ne dvigne iz lahka. Nima poguma za to, ne volje... Naše prokletstvo je to, naša bridka usoda... Rekel sem vam: vino se maščuje, ali morda boljše: maščuje se zemlja, ki jo oropamo."

"To ho, to: zemlja se maščuje, zemlja!"

Starec pritruje živahno, oči se mu svetijo od vznemirjenosti.

"A žalostno je vse to."

"Žalostno, morda. A če je tako, pa je... Le poglejte moje življenje ali življenje kateregakoli naših dijakov — vsi stoje pod znamenjem vina. Desetnega fanta pošljejo v mesto in ti dajo — vina s seboj. Pridejo te obiskat, prinesejo ti vina, seve. Pridejo počitnice, starš se veseli, da si dovršil razred. To imaš... Za plačilo ti dajo ključ od kleti gori v vrhu. Greš in povabiš soselce. Pridejo vsi, sedite na so-dih in pijete, dokler ne počepate raz ne."

Greš k župniku, neseš mu izpričevalo. "Aha, dobro izdelal. Sedi!" — Naroči vina. — V nedeljo popoldne pa pridvi v klet, v zidnico. In reci temu in onemu, naj ne pozabi — "naroča se pri odhodu. In resnično, ne pozabi nobeden... Prideš k kaplanu. "Vem, študenti so vedno žejni. — Prinese vina... Posetiš se učitelja... "Malo kislega je še v kleti." — Prinese vina. — Greš k postarju, k trgovcu. Ta ima itak gostilno; ker si dijak, pijes zastoj... Velika dijaška deputacija gre k doktorju, k notarju v mestice, v trg. Javi mu, da namerava prirediti v počitnicah veselico v mestni, trški čitalnici in ga prosi blagohotne podpore. Zato jih povabi gospod seve vse za kako popoldne v vinograd. Je stara navada taka...

Vse počitnice vino, samo vino. Domačim se vzbujajo že skrbi. Župnik sreča v nedeljo pred cerkvo očeta in ga vpraša po dijakih. Očetu laska to zanimanje, a mimogrede prosi vendar: "Naj mu ne dajejo gospod preveč piti."

A popoldne vzame sina sam v klet k vinogradu... Tudi mati vabi v skrbah za sina. A da ga posva fara, ker ji je naredila sra-

mo... A z vinom je drugače. Pred vinom se naš človek klanja, proti vinu se ne dvigne iz lahka. Nima poguma za to, ne volje... Naše prokletstvo je to, naša bridka usoda... Rekel sem vam: vino se maščuje, ali morda boljše: maščuje se zemlja, ki jo oropamo."

"To ho, to: zemlja se maščuje, zemlja!"

Starec pritruje živahno, oči se mu svetijo od vznemirjenosti.

"A žalostno je vse to."

"Žalostno, morda. A če je tako, pa je... Le poglejte moje življenje ali življenje kateregakoli naših dijakov — vsi stoje pod znamenjem vina. Desetnega fanta pošljejo v mesto in ti dajo — vina s seboj. Pridejo te obiskat, prinesejo ti vina, seve. Pridejo počitnice, starš se veseli, da si dovršil razred. To imaš... Za plačilo ti dajo ključ od kleti gori v vrhu. Greš in povabiš soselce. Pridejo vsi, sedite na so-dih in pijete, dokler ne počepate raz ne."

Greš k župniku, neseš mu izpričevalo. "Aha, dobro izdelal. Sedi!" — Naroči vina. — V nedeljo popoldne pa pridvi v klet, v zidnico. In reci temu in onemu, naj ne pozabi — "naroča se pri odhodu. In resnično, ne pozabi nobeden... Prideš k kaplanu. "Vem, študenti so vedno žejni. — Prinese vina... Posetiš se učitelja... "Malo kislega je še v kleti." — Prinese vina. — Greš k postarju, k trgovcu. Ta ima itak gostilno; ker si dijak, pijes zastoj... Velika dijaška deputacija gre k doktorju, k notarju v mestice, v trg. Javi mu, da namerava prirediti v počitnicah veselico v mestni, trški čitalnici in ga prosi blagohotne podpore. Zato jih povabi gospod seve vse za kako popoldne v vinograd. Je stara navada taka...

Vse počitnice vino, samo vino. Domačim se vzbujajo že skrbi. Župnik sreča v nedeljo pred cerkvo očeta in ga vpraša po dijakih. Očetu laska to zanimanje, a mimogrede prosi vendar: "Naj mu ne dajejo gospod preveč piti."

A popoldne vzame sina sam v klet k vinogradu... Tudi mati vabi v skrbah za sina. A da ga posva fara, ker ji je naredila sra-

mo... A z vinom je drugače. Pred vinom se naš človek klanja, proti vinu se ne dvigne iz lahka. Nima poguma za to, ne volje... Naše prokletstvo je to, naša bridka usoda... Rekel sem vam: vino se maščuje, ali morda boljše: maščuje se zemlja, ki jo oropamo."

"To ho, to: zemlja se maščuje, zemlja!"

Starec pritruje živahno, oči se mu svetijo od vznemirjenosti.

"A žalostno je vse to."

"Žalostno, morda. A če je tako, pa je... Le poglejte moje življenje ali življenje kateregakoli naših dijakov — vsi stoje pod znamenjem vina. Desetnega fanta pošljejo v mesto in ti dajo — vina s seboj. Pridejo te obiskat, prinesejo ti vina, seve. Pridejo počitnice, starš se veseli, da si dovršil razred. To imaš... Za plačilo ti dajo ključ od kleti gori v vrhu. Greš in povabiš soselce. Pridejo vsi, sedite na so-dih in pijete, dokler ne počepate raz ne."

Greš k župniku, neseš mu izpričevalo. "Aha, dobro izdelal. Sedi!" — Naroči vina. — V nedeljo popoldne pa pridvi v klet, v zidnico. In reci temu in onemu, naj ne pozabi — "naroča se pri odhodu. In resnično, ne pozabi nobeden... Prideš k kaplanu. "Vem, študenti so vedno žejni. — Prinese vina... Posetiš se učitelja... "Malo kislega je še v kleti." — Prinese vina. — Greš k postarju, k trgovcu. Ta ima itak gostilno; ker si dijak, pijes zastoj... Velika dijaška deputacija gre k doktorju, k notarju v mestice, v trg. Javi mu, da namerava prirediti v počitnicah veselico v mestni, trški čitalnici in ga prosi blagohotne podpore. Zato jih povabi gospod seve vse za kako popoldne v vinograd. Je stara navada taka...

Vse počitnice vino, samo vino. Domačim se vzbujajo že skrbi. Župnik sreča v nedeljo pred cerkvo očeta in ga vpraša po dijakih. Očetu laska to zanimanje, a mimogrede prosi vendar: "Naj mu ne dajejo gospod preveč piti."

A popoldne vzame sina sam v klet k vinogradu... Tudi mati vabi v skrbah za sina. A da ga posva fara, ker ji je naredila sra-

mo... A z vinom je drugače. Pred vinom se naš človek klanja, proti vinu se ne dvigne iz lahka. Nima poguma za to, ne volje... Naše prokletstvo je to, naša bridka usoda... Rekel sem vam: vino se maščuje, ali morda boljše: maščuje se zemlja, ki jo oropamo."

"To ho, to: zemlja se maščuje, zemlja!"

Starec pritruje živahno, oči se mu svetijo od vznemirjenosti.

"A žalostno je vse to."

"Žalostno, morda. A če je tako, pa je... Le poglejte moje življenje ali življenje kateregakoli naših dijakov — vsi stoje pod znamenjem vina. Desetnega fanta pošljejo v mesto in ti dajo — vina s seboj. Pridejo te obiskat, prinesejo ti vina, seve. Pridejo počitnice, starš se veseli, da si dovršil razred. To imaš... Za plačilo ti dajo ključ od kleti gori v vrhu. Greš in povabiš soselce. Pridejo vsi, sedite na so-dih in pijete, dokler ne počepate raz ne."

Greš k župniku, neseš mu izpričevalo. "Aha, dobro izdelal. Sedi!" — Naroči vina. — V nedeljo popoldne pa pridvi v klet, v zidnico. In reci temu in onemu, naj ne pozabi — "naroča se pri odhodu. In resnično, ne pozabi nobeden... Prideš k kaplanu. "Vem, študenti so vedno žejni. — Prinese vina... Posetiš se učitelja... "Malo kislega je še v kleti." — Prinese vina. — Greš k postarju, k trgovcu. Ta ima itak gostilno; ker si dijak, pijes zastoj... Velika dijaška deputacija gre k doktorju, k notarju v mestice, v trg. Javi mu, da namerava prirediti v počitnicah veselico v mestni, trški čitalnici in ga prosi blagohotne podpore. Zato jih povabi gospod seve vse za kako popoldne v vinograd. Je stara navada taka...

Vse počitnice vino, samo vino. Domačim se vzbujajo že skrbi. Župnik sreča v nedeljo pred cerkvo očeta in ga vpraša po dijakih. Očetu laska to zanimanje, a mimogrede prosi vendar: "Naj mu ne dajejo gospod preveč piti."

A popoldne vzame sina sam v klet k vinogradu... Tudi mati vabi v skrbah za sina. A da ga posva fara, ker ji je naredila sra-

mo... A z vinom je drugače. Pred vinom se naš človek klanja, proti vinu se ne dvigne iz lahka. Nima poguma za to, ne volje... Naše prokletstvo je to, naša bridka usoda... Rekel sem vam: vino se maščuje, ali morda boljše: maščuje se zemlja, ki jo oropamo."

"To ho, to: zemlja se maščuje, zemlja!"

Starec pritruje živahno, oči se mu svetijo od vznemirjenosti.

"A žalostno je vse to."

"Žalostno, morda. A če je tako, pa je... Le poglejte moje življenje ali življenje kateregakoli naših dijakov — vsi stoje pod znamenjem vina. Desetnega fanta pošljejo v mesto in ti dajo — vina s seboj. Pridejo te obiskat, prinesejo ti vina, seve. Pridejo počitnice, starš se veseli, da si dovršil razred. To imaš... Za plačilo ti dajo ključ od kleti gori v vrhu. Greš in povabiš soselce. Pridejo vsi, sedite na so-dih in pijete, dokler ne počepate raz ne."

Greš k župniku, neseš mu izpričevalo. "Aha, dobro izdelal. Sedi!" — Naroči vina. — V nedeljo popoldne pa pridvi v klet, v zidnico. In reci temu in onemu, naj ne pozabi — "naroča se pri odhodu. In resnično, ne pozabi nobeden... Prideš k kaplanu. "Vem, študenti so vedno žejni. — Prinese vina... Posetiš se učitelja... "Malo kislega je še v kleti." — Prinese vina. — Greš k postarju, k trgovcu. Ta ima itak gostilno; ker si dijak, pijes zastoj... Velika dijaška deputacija gre k doktorju, k notarju v mestice, v trg. Javi mu, da namerava prirediti v počitnicah veselico v mestni, trški čitalnici in ga prosi blagohotne podpore. Zato jih povabi gospod seve vse za kako popoldne v vinograd. Je stara navada taka...

Vse počitnice vino, samo vino. Domačim se vzbujajo že

